

LOCAWO

London Caramel-Works N.V.

De N.V. London Caramel-Works, opgericht in 1920, was een Nederlands bedrijf, gevestigd in Breda. Het bedrijf was gespecialiseerd in snoepgoed naar Engels model, m.n. "milk caramels" en "toffees", maar produceerde daarnaast ook zuurtjes, hoestbonbons en de Hollandse hopjes. Op de producten werd aanvankelijk de afkorting LOCAWO gebruikt. In oktober 1933 werd de naam van het bedrijf officieel gewijzigd in Lonca N.V., na de oorlog gemoderniseerd tot Lonka. Het bedrijf bestaat nog steeds.

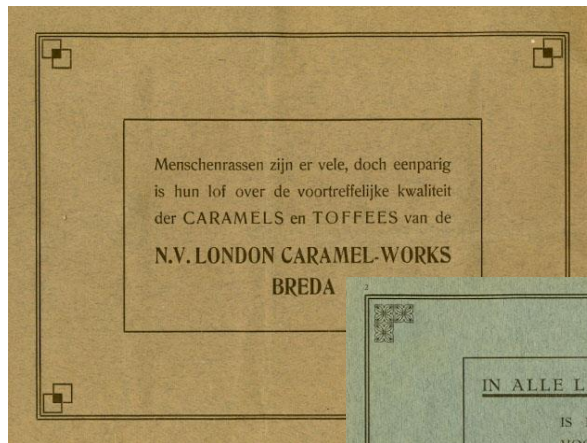

De Engelse tabaksroker in de oorspronkelijke uitvoering van Allen & Ginter, circa 1888.

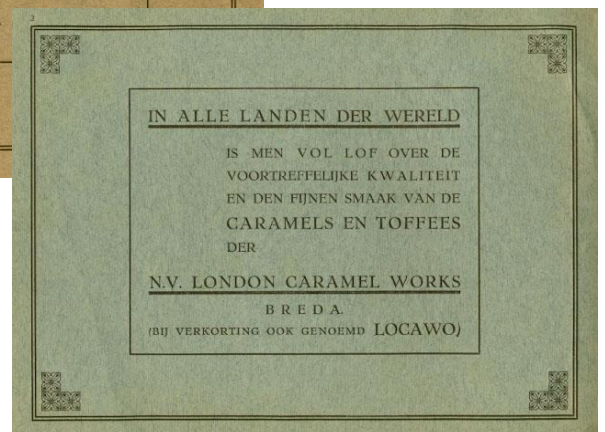
LOCAWO heeft voor de oorlog drie slappe oblong albums met bindkoordje zonder tekst uitgebracht, elk met 120 kwalitatief matige plaatjes. Niettemin zijn deze albums gezocht bij verzamelaars omdat ze vrij zeldzaam zijn.

- Platen-album. Menschenrassen – Haardrachten – Tabak-rookers, (192?)
- Album voor Vlaggen-plaatjes, (192?)
- Filmsterfoto's, (1934)

De dateringen zijn niet met zekerheid bekend. De plaatjes van het "Platen-album" stammen al van ver voor de oprichting van LOCAWO. Ze zijn afkomstig uit Engeland, waar ze tussen 1886 en 1890 in drie series van 50 zijn uitgegeven door Allen & Ginter sigaretten. Rond 1890 zijn ze in Duitsland herdrukt als reclameplaatjes en o.a. Grootes en Verkade hebben die rond 1895 uitgegeven. Het tweede album is zeker vóór 1933 verschenen, omdat er de oude Duitse vlaggen van vóór de nazificatie van 1 januari 1933 in opgenomen zijn (zie de "Atlas met vlaggenalbum" van Driessen). Op de foto's in het derde album komen producten met de merknaam Lonca voor, dus na oktober 1933.

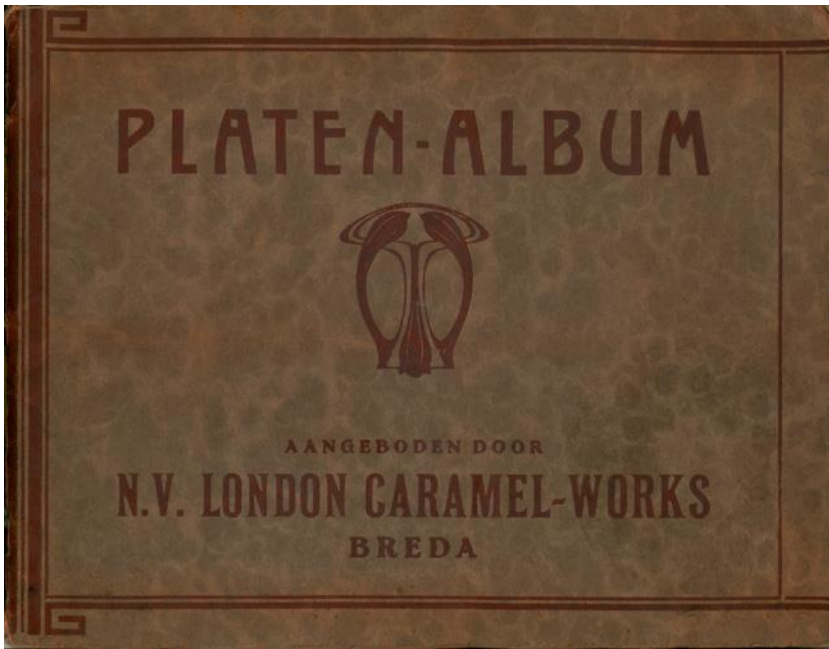

De wereldomvattende onderwerpen van de eerste twee albums vormden een welkome aanleiding om in het album de lof-trompet te steken over zichzelf.

LOCAWO had geen spaarsysteem met waardepunten, maar loofde voor de verzamelaars van de vlaggenplaatjes waardevolle prijzen uit. De eerste inzender van een compleet vlaggenalbum

met de 120 plaatjes ontving een elektrische Singer naaimachine in gebeeldhouwde salonkast ter waarde van f 415,-, de tweede een naaimachine op "cabinettafel" t.w.v. f 280,-, de derde een "His Master's Voice toestel" (grammofoon) t.w.v. f 220,-, de vierde een idem toestel t.w.v. f 110,-, de volgende 12 een luxe Simplex rijwiel t.w.v. f 90,-.

LOCA01 Platen-album

Aangeboden door N.V. London Caramel-Works, Breda (192?)

16 ongenummerde pagina's, waarvan 12 pagina's voor het opplakken van 120 chromo's, voorafgegaan en gevolgd door een blad reclame.

Kenmerken

Oblong album van circa A4 formaat (28 x 21,5 cm) met slappe kaft met bindkoordje in de vouw. De kaft heeft een vlekkenpatroon zoals bij de eerste boeken van Van Nelle. Op de achterzijde is groot het merk LOCAWO in een kader afgedrukt, zoals afgebeeld bovenaan de pagina inleiding hiervoor, echter hier met een Art Nouveau letter.

De binnenbladen zijn van dik bruin papier. De vier extra pagina's hebben een bladveld zoals op de pagina hiervoor is te zien. Op de eerste pagina is aangegeven dat de plaatjes zijn verdeeld in 3 series, n.l.: Menschenrassen, Haardrachten, Tabak-rookers. De daarna volgende plaatjesbladen zijn bedrukt met een grote kop die de serie aangeeft. Daaronder zijn kadertjes gedrukt voor het inplakken van de plaatjes in twee rijen van 5. In elk kader is het nummer van het plaatje afgedrukt.

De dunne chromolitho plaatjes zijn van het typische kleine Engelse formaat sigarettenplaatjes, circa 38 x 71 mm. Op de voorzijde staat rechtsboven het nummer van het plaatje. Onder de afbeelding staat in een lichtgrijze balk de titel van het plaatje (een "ras", een land met eventueel een tijdperk bij de haardrachten, en weer een bevolkingsgroep bij de tabakrokers).

De plaatjes zijn niet ingedeeld in series maar rechtsboven op de voorzijde doorlopend genummerd 1 – 120.

Inhoud

De van oorsprong Engelse sigarettenplaatjes zijn iets groter dan de serie Houses of Parliament en de wapenplaatjes van Wills, Oldenkott en Kraepelin van vóór de Eerste Wereldoorlog. Een aantal ervan zijn ook uitgegeven zonder album door andere Nederlandse bedrijven (bijv. Bleekertje, die ook Houses of Parliament uitgegeven heeft). Grootes cacao en chocolade heeft de serie tabakrokers rond 1900 uitgegeven met Franse opdruk.

De serie "Menschenrassen" ("Types of all Nations") is in zijn geheel opgenomen en genummerd 1 t/m 50. De "Haardrachten" beslaan daarna slechts twee pagina's met de plaatjes 51 t/m 70. De serie "Tabak-rookers" ("World's smokers") is ook weer in zijn geheel opgenomen, genummerd 71 t/m 120.

Uit diverse plaatjes kan opgemaakt worden dat ze in de negentiende eeuw ontworpen zijn, zoals de Tsjerk (inwoner van het voormalige Circassië in de Kaukasus), de Kalmuk, de Transvaalsche boer (Transvaal is in 1900 opgeheven), en de haardracht uit Syrië aangeduid als Aziatisch Turkije.

De aanduidingen van de nationaliteiten kunnen hier en daar een probleem vormen; Beiers worden Bavariaan genoemd, een Hindoe wordt correct aangeduid, maar de vrouwelijke vorm wordt merkwaardigerwijs "Indiaansch meisje".

Plaatje 92, de Odalisque met waterpijp, zal niet direct herkend worden door de hedendaagse lezer. Een odalisk (van het Turkse woord oda = kamer) was oorspronkelijk een slavin-kamerdienaars van de Turkse sultan. In de 19de-eeuwse romantiek werd het de benaming voor een mooie haremvrouw, een populair thema in de beeldende kunst in die tijd.

LOCA02

Album voor Vlaggen-plaatjes*Aangeboden door N.V. London Caramel-Works, Breda (192?)*

16 genummerde pagina's, waarvan 12 pagina's voor het opplakken van 120 vlaggenplaatjes voorafgegaan en gevolgd door een blad reclame.

Prijs: 25 cent per post

Kenmerken

Oblong album van circa A4 formaat (28 x 21,5 cm) met slappe koft met bind-koordje in de vouw. De koft heeft een lederpersing. Op de achterzijde is groot het merk LOCAWO in een kader afgedrukt, zoals afgebeeld bovenaan de pagina inleiding hiervoor.

De bladen zijn van dik grijs papier, bedrukt met bruine kaders. De plaatjesbladen zijn bedrukt met een grote kop:
VLAGGEN – PLAATJES

“Alleen-recht van uitgave : N.V. LONDON CARAMEL-WORKS – BREDA”

Daaronder zijn kaders gedrukt voor het inplakken van de plaatjes in twee rijen van 5. In elk kader is het nummer van het plaatje afgedrukt.

De vrij dunne plaatjes zijn van matglanzend wit lithopapier. De vlaggen zijn getekend en ingekleurd. Ze zijn aanzienlijk minder aantrekkelijk vormgegeven dan bijvoorbeeld die van Droste en van Driessen. Bovendien hebben ze alle bovenaan de storend grote firma naam en onderaan de voor het album onzinnige tekst “LEEST VOORAL KEER-ZIJDE”. Storend is ook dat de bijzonder slordige opdruk op de voorzijde, waarbij verschillende lettertypes zijn gebruikt en wisselend vette en niet vette letters. Onder de vlag staat om welke vlag het gaat.

Op de achterzijde van de plaatjes is informatie over de wedstrijd afgedrukt, zoals besproken in de inleiding over LOCAWO.

De plaatjes zijn linksboven op de voorzijde doorlopend genummerd 1 – 120.

Inhoud

De keuze van de vlaggen en de volgorde zijn hoogst merkwaardig. Van veel landen – waaronder Nederland – wordt de nationale vlag aangeduid als “HANDELS- EN OORLOGSVLAG”. Van Groot-Brittannië bijvoorbeeld geeft plaatje 6 de koloniale vlag, plaatje 7 de handelsvlag, plaatje 81 de oorlogsvlag, en de nationale vlag ontbreekt.

Een bijzondere eigenaardigheid is plaatje 91, een geheel witte vlag aangeduid als “Vredesvlag internationaal”.

Zowel de vormgeving van de vlaggen als de opmerkelijke opmaak van het hele plaatje doen vermoeden dat de plaatjes zijn overgetekend uit het Duitse album “Wer nennt die Länder kennt die Fahnen” van sigarettenfabriek Massari (1916), met een grote variëteit van 1046 vlaggen.

Historisch vormt deze verzameling vlaggen een vreemde mengelmoes, waardoor datering onmogelijk is. Plaatje 47 Hedjaz & Irak toont de vlag van het koninkrijk Hedjaz in Saoedi-Arabië van 1916-1925 (echter fout, met wit en groen verwisseld). De benaming Congo-Vrijstaat (plaatje 51) heeft slechts bestaan van 1885 tot 1908. Plaatje 71 is de Standaard van de sultan van Turkije; Turkije werd in 1922 een republiek. De Ierse vrijstaat (plaatje 8) werd opgericht in 1922.

Het enige aardige aan dit album is, dat na de Nederlandse vlag en de Koninklijke standaard als derde plaatje de “FIRMA-VLAG” van London Caramel-Works is opgenomen.

LOCA03
Filmsterfoto's

Aangeboden door N.V. London Caramel-Works, Breda (circa 1935)

Prijs: gratis bij inzending van alle 120 plaatjes.

Locawo kwam rond dezelfde tijd als plaatsgenoot en collega snoepfabrikant Kwatta, die eveneens een fabriek had in België, met slappe Amerikaanse filmsterrenplaatjes. De Locawo plaatjes zijn echter groter en bruin, terwijl de plaatjes van de "ciné stars" van Kwatta zwart zijn. Bijzonder aan de plaatjes van Locawo is dat het bedrijf het voor elkaar kreeg om diverse gevierde sterren te laten poseren met Locawo producten !

Het fenomeen film stuitte nog op grote weerstand, mede door de wijze waarop de sterren zich vertoonden. Locawo vermeldde achterop de plaatjes: "Deze foto is goedgekeurd voor publicatie door de Centrale Commissie voor de Ryks-filmkeuring".

De plaatjes zijn onderaan op de voorzijde doorlopend genummerd 1 – 120.

De bruine rotoprint plaatjes op dun ecru papier zijn tamelijk groot 67 x 95 mm. Alle foto's zijn beschikbaar gesteld door filmbedrijf Metro – Goldwyn – Mayer (evenals die van Kwatta), zoals onderaan de foto is aangegeven. Onderaan staat tevens het nummer van het plaatje en de naam c.q. namen van de ster(ren). Op de achterzijde staat een vaste tekst over de beschikbaarstelling van het album. Hierop wordt ook de in 1930 opgerichte fabriek in Esschen België vermeld. De plaatjes zijn kennelijk in het buitenland gedrukt; van de vier letters "ij" in de tekst op de achterzijde zijn er twee als y gedrukt.

Nog aan te vullen

Anita Page kan niet genoeg krijgen van de Locawo producten als je deze foto's moet geloven.

